

DO DZIŚ PODOBA SIĘ PANOM I PANIOM,
CO ZROBIŁ JAN GUTENBERG, KOPERNIK ORAZ GALILEUSZ
I NAMALOWAŁ MISTRZ DA VINCI (KL. VI). POSTĘP TECHNICZNY
I ZMIANY CYWILIZACYJNE PRZEŁOMU WIEKÓW (KL. VII)

JULIA
MIŚKOWICZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł zajęć/lekcji

Do dziś podoba się panom i paniom, co zrobił Jan Gutenberg, Kopernik oraz Galileusz i namalował mistrz da Vinci (kl. VI).

Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne przełomu wieków (kl. VII)

Cele ogólne

Uczeń:

- rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego;
- opisuje jego największe osiągnięcia;
- charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynałazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktur społecznych i warunków życia).

Cele operacyjne

Uczeń:

- opowiada o renesansie i dokonaniach jego przedstawicieli – Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga;
- zna terminy: *humanizm renesansowy*, *człowiek renesansu*, *mecenat*, *teoria heliocentryczna*;
- charakteryzuje dokonania wynalazców i odkrywców;
- wymienia najważniejsze odkrycia i wynalazki;
- określa skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego, również dla środowiska naturalnego;
- rozumie, jakie znaczenie mają odkrycia i wynalazki dla przemian gospodarczych oraz życia ludzi.

Uczeń ze SPE:

- opowiada o renesansie i dokonaniach jego przedstawicieli – Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Mikołaja Kopernika i Jana Gutenberga;
- zna terminy: *renesans*, *humanizm*, *człowiek renesansu*;
- wymienia najważniejsze odkrycia i wynalazki;
- określa skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego.

Metody/techniki/formy pracy

praca w grupach, projekt, runda pytań.

Środki dydaktyczne

podręcznik/źródła, atlas, Internet.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

1. Nauczyciel mówi obu klasom, że na lekcji dowiedzą się, jaki wpływ na współczesność mają odkrycia XVI oraz XIX/XX w. Krótko omawia przełomowe znaczenie niektórych odkryć i wynalazków w historii świata (koło, bite drogi, akwedukty, wodociągi itp.). W miarę możliwości pokazuje uczniom kilka przykładów dziewiętnastowiecznych odkryć (żarówka, lampa naftowa, silnik, telefon, fotografia), podkreślając ich wpływ na nasze życie codzienne. Wyjaśnia temat lekcji i określa jego chronologię. Dzieli klasy na grupy, które na podstawie dostępnych źródeł/podręczników, albumów, a także Internetu będą miały za zadanie opracować zagadnienia dotyczące poszczególnych postaci lub dziedzin. Grupy w klasie VI: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga; grupy w klasie VII: higiena i zdrowie, informacja, transport, rozrywka. Grupy powinny wykonać plakat z informacjami na dany temat. Nauczyciel precyzyjnie określa, co powinno się na nim znaleźć: w klasie VI – oprócz imienia i nazwiska **również** osiągnięcia, w klasie VII – wynalazki i ich autorzy.
2. Obie klasy odpowiadają na pytanie: „jaki wpływ na życie ludzi miały wynalazki i odkrycia naukowe przełomu tamtych czasów?”.
3. W czasie, gdy klasa VI prezentuje plakaty, klasa VII wypełnia kartę pracy otrzymaną od nauczyciela, na której w jednej kolumnie wypisano dziedziny życia opracowywane przez uczniów, a drugą pozostawiono pustą. Grupy wymieniają się plakatami tak, by każda mogła uzupełnić wszystkie miejsca w karcie.
4. Po prezentacji klasa VI wypełnia w podobny sposób kartę pracy, a klasa VII prezentuje swoje plakaty.
5. Na zakończenie uczniowie w rundzie pytań podsumowują wiadomości, a nauczyciel nagradza ich.
6. W domu uczniowie piszą opowiadanie pod tytułem „Dzień, w którym zniknęły wszystkie wynalazki”.

Komentarz metodyczny

1. **Uczniowie ze SPE** wyszukują informacje w tekście przygotowanym przez nauczyciela. Nauczyciel może wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź, czytając dany materiał. Pozostawia większą ilość czasu na przygotowanie. Nauczyciel premiuje samodzielność wykonania pracy. Stosuje inną formę oceny, np. pochwałę, naklejkę, ułatwienie zdobycia sprawności (opis w programie).
2. Nauczyciel nie musi kserować kart pracy. Wystarczy, że przed lekcją narysuje obie tabelki na tablicy. Uczniowie przerysują je do zeszytu.
3. Kształcone kompetencje:

- **w zakresie rozumienia i tworzenia informacji** – poprawność wypowiedzi uczniów, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem, wyrażanie się w sposób precyzyjny i zwięzły;
 - **w zakresie umiejętności uczenia się** – zarządzanie własnym czasem, rozwiązywanie problemów, zdobywanie, przetwarzanie, ocenianie i przyswajanie nowych informacji;
 - **obywatelskie** – świadomość i rozumienie tożsamości kulturowej własnego kraju w interakcji z innymi kulturami oraz umiejętność zobaczenia i zrozumienia różnych punktów widzenia;
 - **w zakresie przedsiębiorczości** – kreatywność, zarządzanie i wdrażanie projektu oraz umiejętność współpracy w zespole;
 - **w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej** – świadomość dziedzictwa kulturowego własnego kraju i Europy oraz ich miejsca w świecie, szacunek dla odmiennych kultur.
4. **Treści interdyscyplinarne:** język polski (opowiadanie, druk), biologia, chemia, fizyka (wynalazcy, astronomia), plastyka (rzeźba, malarstwo).